

Van Paganini's foute koran is er eentje gelukkig gered

Van onze redactie religie & filosofie

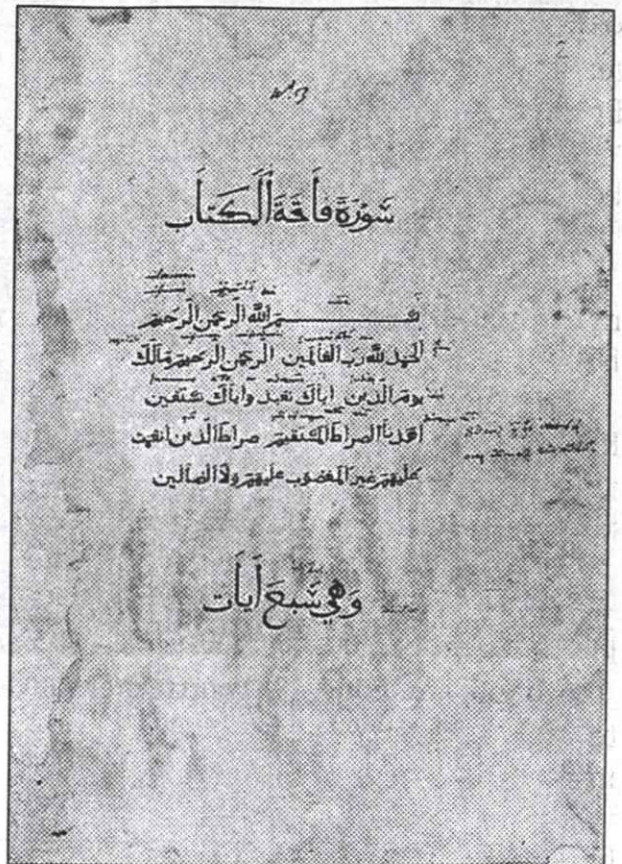
AMSTERDAM – Het enig overgebleven exemplaar van de eerste gedrukte koran (1537/1538, Venetië) is voor het eerst toegankelijk gemaakt. Het gaat om een reproductie door de Leidse uitgeverij IDC op microfiche in het kader van een bronnencollectie van oude korans, verspreid in West-Europa.

Twintig jaar geleden werd een verloren gewaande koran bij toeval ontdekt in een kloosterbibliotheek in Venetië. De 16de-eeuwse drukkers Paganini uit die stad hadden de koran gedrukt. Tot leedwezen van de paus, die volgens de verhalen de hele oplage had laten verbranden. De Koran was immers een verboden, gevaarlijke tekst.

Maar ook in de moslimwereld waren de Paganini's met hun gedrukte korans verre van welkom. Ongelovigen mogen volgens de Koran het heilige boek niet eens aanraken (Soera 56, 80); hun koran zou bovendien tal van verkeerd gebruikte vocaaltekens bevatten en tenslotte was sowieso het machinaal drukken van de heilige tekst tot eeuwen na Laurens Jansz Coster uit den boze.

Toen de 'ongelovige' Alessandro Paganini zijn ten onrechte gedrukte korans, vol fouten, in Istanbul wilde verkopen werd hem dan ook op bevel van Sultan Suleiman I de hand afgehakt. Van de ongelukkige Alessandro is sindsdien nooit meer iets vernomen.

Pas door tussenkomst van Maarten Luther kon in 1543 in Bazel een toen al 400 jaar oude Latijnse vertaling van de Koran worden gedrukt, met uitgebreide waarschuwingen voor de 'valse profeet Machomet', diens 'fabeltjes' en

Oudste gedrukte koran op microfiche.

'komische en belachelijke leer'.

De Paganini-koran maakt deel uit van een collectie van 62 korans en koranvertalingen in acht talen, gedrukt tussen 1537 en 1857, waarvan de originele zijn verspreid over zeven bibliotheken, waaronder die van de Universiteit van Amsterdam.